

X, Y, Z Kuşaağı...

Peki ya Ötesi?

Kübra Bal Çetinkaya [TÜBİTAK

Anneannen, annen ve sen... Neden üçünüz de dünyaya farklı pencerelerden bakıyorsunuz? Hiç düşündünüz mü? Cevabın muhtemelen “kuşak farkı” olacaktır. Peki ya kardeşinle aradaki fikir ayrılıklarının nedeninin de kuşak farkı olabileceği hiç aklınıza geldi mi? Bunu açıklamak için öncelikle kuşak, nesil veya jenerasyon kelimelerinin ne ifade ettiğini açıklayalım.

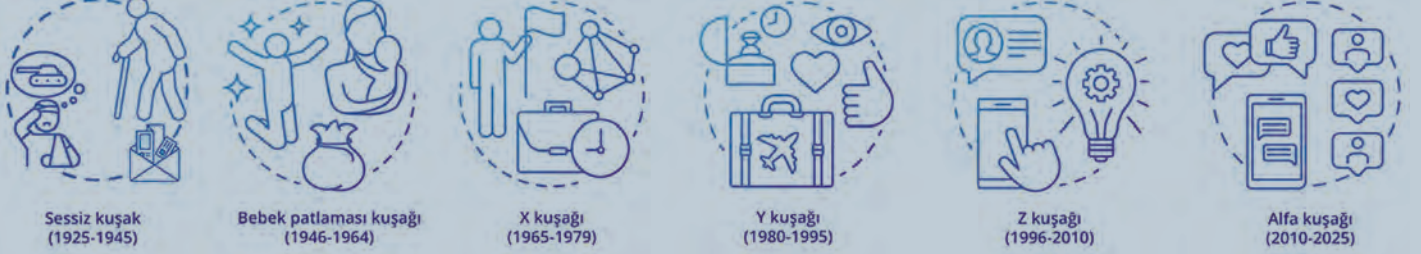
Kuşak, diğer bir deyişle nesil veya jenerasyon kelimeleri biyolojik ve sosyolojik (toplumsal) açıdan tanımlanabiliyor. Biyolojik olarak ebeveynlerin doğum tarihi ile çocuklarının doğum tarihleri arasındaki süre “kuşak” olarak ifade ediliyor. Ancak günümüzde ortalama çocuk sahibi olma yaşı geçmişteki ile aynı değil. Bu nedenle ortak bir kuşak tanımı yapabilmek için kuşak ifadesinin sosyolojik tanımını da dikkate almak gerekiyor. Sosyolojik açıdan kuşak; belirli bir zaman aralığı içinde doğmuş, benzer tarihî ve sosyal olaylara tanıklık etmiş, belirli olay ve olgulara yönelik ortak bir fikir, dünya görüşü ve deneyime sahip bir grup insanı ifade ediyor.

Şu Anda Kaç Kuşak Hayatta?

Bilim insanları farklı görüşlere sahip olsa da genel olarak her 15 yıl bir kuşak dönemi olarak tanımlanıyor. Buna göre şu anda hayatta olan altı kuşak var.

Alfa kuşağını ise 2025 yılından itibaren Beta kuşağı, ardından ise Gama ve Delta kuşakları takip edecek.

Her toplum için ortak bir kuşak tanımı yapmak hayli zor. Peki ama neden? Çünkü her ülkenin belirli dönemlerde yaşadığı deneyimlerin farklı olması ve ülke içinde farklı sosyal yapıların bulunması nedeniyle bu araştırmalarda tutarlı sonuçlar elde edilemiyor. Ancak bu durum Alfa kuşağı için farklı olabilir. Çünkü Alfa kuşağı için dünyanın fiziksel sınırları neredeyse ortadan kalkmış durumda. Onlar dünyanın farklı coğrafyalarında olsalar da aynı filmi izleyip, aynı müziği dinleyip, aynı dünya gündemini takip edebiliyor. Dolayısıyla önceki kuşaklardan farklı olarak Alfa kuşağını tanımlamak için daha tutarlı öngörüler yapılabilir.

Geleceği Şekillendirecek Kuşak: Alfalar

Peki, beş yıl içinde yaklaşık 2 milyara ulaşacak nüfusu ile tarihteki en büyük popülasyona sahip kuşak olacak ve geleceği şekillendirecek Alfa kuşağı kimlerden oluşuyor?

Alfalar, küresel kuşak veya ekran kuşağı olarak da isimlendiriliyor. Alfa kuşağının tüm bireyleri yeni bir yüzyılda doğdu. Bu nedenle öncekilerden tamamıyla farklı bir kuşak olarak görülüyorlar. Kuşaklarla ilgili çalışmalar yürüten araştırmacılar X, Y ve Z kuşaklarından sonra bu kuşa-

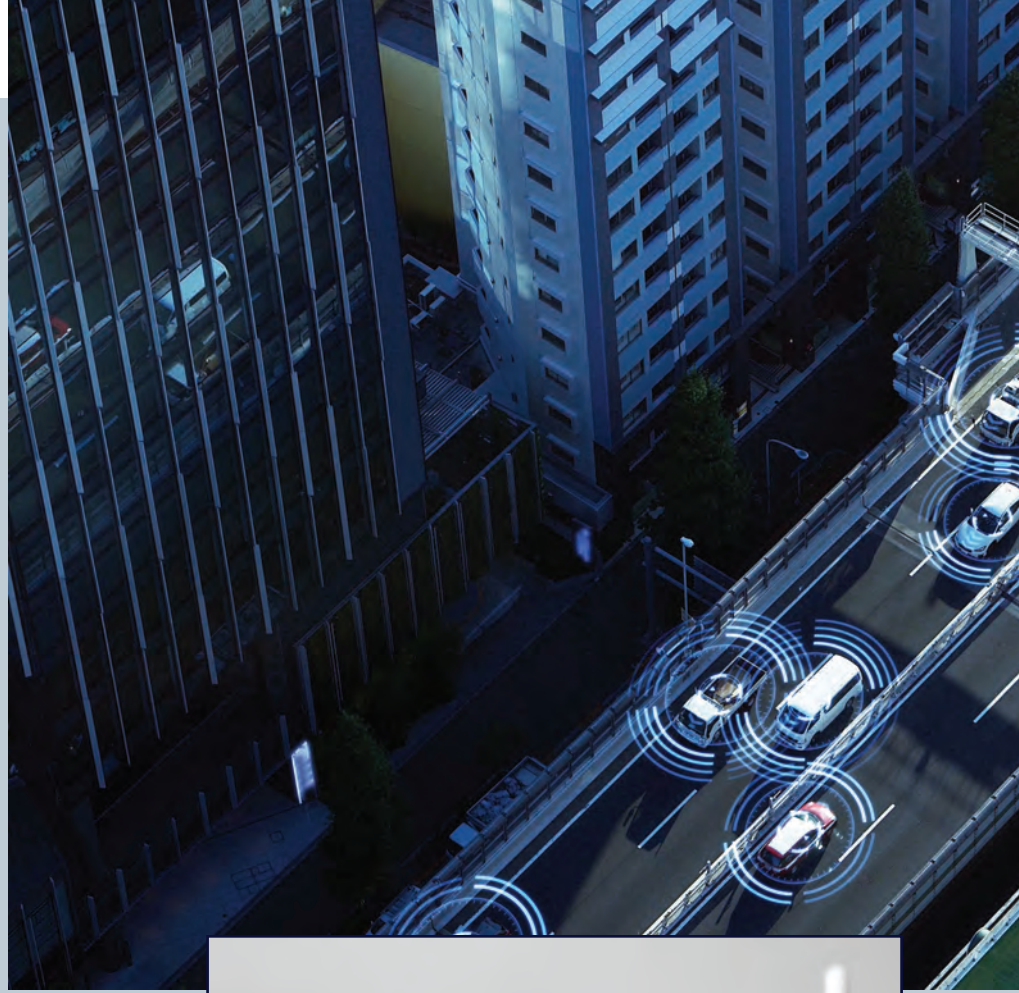
ğı, alfabenin başına dönüp A, B veya C harfleri ile ifade etmediler. Çünkü bunun eskiye dönüşü ifade ettiği düşünülebilirdi. Tüm bireyleri ile yeni yüzyılın nesli olması nedeniyle yeni bir başlangıç olarak görülen Alfa kuşağı, adını Yunan alfabesinin ilk harfi olan Alfa'dan alıyor.

Alfa kuşağının en büyüğü şu an 10 yaşında. Y kuşağının çocukları olan Alfalar, Gama kuşağının (2040-2054) da ebeveynleri olacak.

Alfalar internetin hayatın her alanında olduğu bir dünyaya geliyor. Alfa kuşağının bütün bireyle-ri muhtemelen 5G, yapay zekâ, otonom araçlar, akıllı saat, Siri, Airpod kulaklıklar, iPad, Instagram, Snapchat gibi dijital teknolojileri yaşamlarının vazgeçilmez bir parçası olarak görecek.

Alfa kuşağından önceki dönemlerde savaşlar, sonrasında artan doğum oranları, yaşanan ekonomik krizler, internetin icadı, bilginin dünyanın farklı yerlerindeki farklı kişiler tarafından ortaklaşa oluşturulabilmesi kuşakların yaşam tarzını belirlemişti. Alfaların yaşam tarzını belirleyen en etkili unsur ise teknoloji.

Günümüzde teknoloji çok hızlı şekilde geliyor. Şu anda Alfa kuşağı bu gelişime çok hızlı şekilde uyum sağlıyor. Ancak geçmişte durum öyle değildi. Örneğin radyonun 50 milyon kullanıcıya ulaşması için 38 yıl geçmesi gerekmişti. Televizyon 13 yıl, iPod 4 yıl, internet 3 yıl, Facebook 1 yıl, Twitter 9 ay ve Pokemon Go ise sadece 19 gün içinde 50 milyon kullanıcıya ulaştı.

Alfa kuşağı ekran kuşağı olarak da adlandırılıyor. Çünkü dijital ekranlar Alfa kuşağı için bazen emzik, bazen eğlence aracı, bazen de eğitim materyali işlevi görüyor. Ancak ekran teknolojilerinin Alfa kuşağını nasıl etkileyeceği henüz tam olarak bilinmiyor.

Alfa kuşağının ebeveynlerinin yaşı önceki kuşaklar kadar küçük değil. Çok fazla kültürel çeşitlilikle karşılaşılıyor, sosyoekonomik durumları geçmişe göre daha iyi, eskiye oranla daha az bireyden oluşan çekirdek aile yapısı içinde büyüyorlar ve daha uzun yaşam beklentisine sahipler. Alfa kuşağının yetiştirilme şekli de ön-

ceki kuşaklardan farklı. Örneğin Alfa kuşağının ebeveynleri olan Y kuşağı sık sık iş değiştiriyor, çocuk bakımında teknolojik cihazlardan ve aile dışındaki insanlardan destek alıyor.

Alfalar hakkında en doğru bilgi ise onların gelişim dönemlerinin araştırılmasıyla elde edilebilir. Bu amaç-

la yapılan çalışmalar Alfa kuşağının ekrana daha fazla maruz kalacağını, dikkat sürelerinin daha kısa olacağını, dijital okuryazarlık becerilerinin gelişmiş olacağını gösteriyor. Ancak daha az insanla temas kuracakları için muhtemelen sosyal beceriler konusunda aynı performansa sahip olmayacaklar. ■

Kaynaklar

- McCrindle, M., "The ABC of XYZ.", Norwest: McCrindle Research Pty. Ltd., 2014.
McCrindle, M., Fell, A., "Understanding Generation Alpha.", Norwest: McCrindle Research Pty. Ltd., 2020.
Jha, A., "Understanding Generation Alpha.", *OSF Preprints*, 2020.
Nagy, A., Kölcsey, A., "Generation Alpha: Marketing or Science.", *Acta Technologica Dubnicae*. Cilt 7, Sayı 1, s. 107-115, 2017.
<https://2qean3b1jjd1s87812ool5ji-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/images/GenZGenAlpha.pdf>
<https://mccrindle.com.au/insights/blogarchive/gen-z-and-gen-alpha-infographic-update/>